

Kraków – warto wiedzieć

Kraków i świat w MCK

Na przełomie maja i czerwca 1991 roku Kraków gościł uczestników Sympozjum Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, poświęconego dziedzictwu kulturowemu. Przedstawiciele Europy, Stanów Zjednoczonych i Kanady prezentowali swe poglądy, dzielili się pomysłami. Oprócz delegacji rządowych w Sympozjum uczestniczyli przedstawiciele Rady Europy oraz UNESCO. Owocem dziesięciodniowych obrad były propozycje złożone przez delegacje krajów uczestniczących oraz Dokument Końcowy. To konkretny efekt prac KBWE w dziedzinie kultury. W drugim dniu Sympozjum, 29 maja 1991 roku, podczas uroczystości na Wawelu zainaugurowano działalność Międzynarodowego Centrum Kultury. Wśród swych celów ma ono rozwijanie dialogu kultur i badanie różnych aspektów dziedzictwa kulturowego. Minęło 25 lat od tamtego momentu. Międzynarodowe Centrum Kultury weszło w okres dorosłości.

– Odślanając w listopadzie ubiegłego roku wraz z byłą ministrem Izabellą Cywińską tablicę ku czci Tadeusza Mazowieckiego, przywołaliśmy tamten moment. Bo to, co chcę podkreślić z perspektywy 25 lat, to niezwykłość narodzin instytucji, która wyrosła z radosnego przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych, zmiany politycznej. Można te 25 lat określić jako nie tylko historię MCK, ale także jako drogę od izolacji do globalizacji, bo może brzmi to banalnie, ale pomysł na Centrum zrodził się i w Warszawie – bo to była decyzja rządu Tadeusza Mazowieckiego, i w Krakowie – decyzją samorządu, z wielkiej potrzeby otwierania Krakowa i Polski na świat – mówi prof. Jacek Purchla, twórca i przez ćwierć wieku dyrektor MCK.

Te 25 lat, to – jak policzono – blisko 150 wystaw, ponad 100 międzynarodowych konferencji i seminariów, 70 międzynarodowych programów edukacyjnych, w których uczestniczyli studenci z ponad 70 krajów, 10 edycji studiów podyplomowych Akademii Dziedzictwa, 13 edycji programu stypendialnego Thesaurus Poloniae, 35 tysięcy woluminów w Bibliotece Naukowej MCK, 1156 autorów z całego świata, 5147 pozycji bibliograficznych (w tym katalogi wystaw, materiały naukowe, projekty badawcze, dwujęzyczny kwartalnik Herito, Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej).

Jednym z głównych wydarzeń jubileuszu była w dniach 30–31 maja br. międzynarodowa konferencja *Kraków i świat*, skupiona na fenomenie miasta, pozostającym od zawsze ważnym obszarem zainteresowania i aktywności badawczej MCK.

Dlaczego fenomen miasta? Bo miasta są szczególnym wyrazem triumfu europejskiego dorobku kulturalnego – tłumaczy we wstępie do konferencji prof. Jacek Purchla. Miasta, które wniosły twórczy wkład w budowanie uniwersalnych wartości naszej cywilizacji, zachowując jednocześnie swoją lokalność i kształtując jedyną w swoim rodzaju tożsamość. Kraków często postrzegany bywa jako serce Polski i „najbardziej polskie ze wszystkich polskich miast”. Nie ma w Polsce miejsca, które by tak obrosło mitem i legendą. Ale równocześnie jest najbardziej kosmopolitycznym miastem na ziemiach polskich. Zawsze stanowił polski rozdział europejskiego dziedzictwa. Dawna stolica Polski stanowi obecnie pole dynamicznej konfrontacji pomiędzy współczesną cywilizacją a dziedzictwem przyszłości. Kraków to różnorodność, in-

tegralność, ciągłość, autentyczność, reprezentatywność, klasa artystyczna dziedzictwa architektonicznego. Mit Krakowa – miejsca symbolicznego w polskiej polityce i życiu narodowym – odczytać dziś trzeba w szerszej perspektywie jednoczącej się Europy i globalizującego się świata.

Zaproszeni eksperci z całego świata dyskutowali w krakowskiej kamienicy „Pod Kruki” o fenomenie Krakowa. Dyskusja odbywała się w czasie sześciu spotkań panelowych: *Kraków w Europie Środka* (Co wyróżnia miasta Europy Środka? Jak lekcja komunizmu wpływa na specyfikę miast środkowoeuropejskich?), *Kraków z oddali* (Jaki jest wizerunek i znaczenie z perspektywy środkowoeuropejskiej i światowej Krakowa? Które elementy dziedzictwa Krakowa są widoczne najsilniej, a które wydają się niedocenione?), *Kraków w literaturze* (Jaki jest dziś literacki obraz Krakowa i jaki jest jego potencjał kulturotwórczy?), *Kraków miastem dziedzictwa* (Czy dziedzictwo pozostanie silnym czynnikiem kształtującym gospodarkę miasta poprzez rozwój sektora turystycznego i przemysłów kultury? Czy w warunkach masowej i zglobalizowanej turystyki miasta historyczne obronią się i zachowają swoją autentyczność?), *Kraków miastem przyszłości* (Co stanowi główny potencjał rozwojowy Krakowa? Co należy uczynić, by Kraków był dobrym miastem do mieszkania i wypoczynku?), *Miasto a kultura* (Do kogo ma być kierowana oferta kulturalna: turystów czy mieszkańców? Czy wielkie imprezy są dla miasta szansą czy przekleństwem?).

MCK działa w Krakowie, dla Krakowa, poprzez Kraków, ale w łączności ze światem, stąd nazwa konferencji *Kraków i świat*. Chcieliśmy dzięki uczestnikom konferencji, którzy patrzą na nas krytycznie, ale też z życzliwością, przełknąć się w lustrze, ale też wystać sygnał z Krakowa do świata – konkluduje Jacek Purchla. I to się udało.